

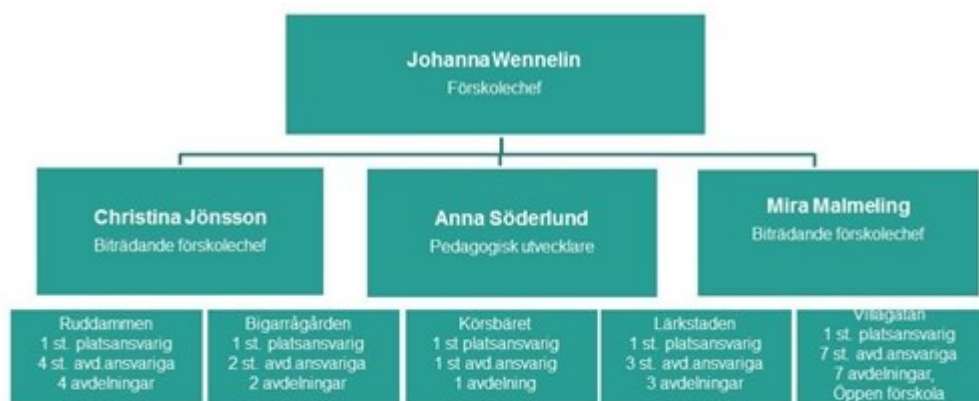

Handläggare: Mira Bjerner Malmeling
Telefon: 076-124 40 89

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Engelbrekts förskolor

Enhetens förskolor

Engelbrekts förskolor är en kommunal förskoleenhet inom Östermalms stadsdelsförvaltning. Villagatan och Ruddammen ligger i fristående kulturmärkta fastigheter. Övriga tre, Lärkstaden, Bigarrågården och Körsbärsvägen, inryms i flerbostadshus. Alla förskolor har tillgång till gårdar för utevistelse och gårdarna varierar i storlek.

Personal

Antalet anställda i enheten är 70 st

- 34% (24 st.) är förskollärare
- 50% (35 st.) är anställda som barnskötare

- 16% (11 st.) anställda som verksamhetsstöd
- 18% (12 st.) av enhetens pedagoger är flerspråkiga

Barn

I enheten är ca 295 barn inskrivna.

- 4,7% (14 st.) har annat modersmål än svenska
- 14,9% (44 st.) har fler modersmål varav svenska är ett av språken
- 3,7% (11 st.) har verksamhetsstöd

Öppna förskola

Öppna förskolan vänder sig till barn som inte är inskrivna i förskolan, barnens föräldrar eller annan vuxen följer med dem. Besökarna avgör själva när och hur ofta de vill delta. Antal barnbesök under 2015 beräknas hamna på omkring samma antal som förra året, cirka 5200. Varje barn har minst en förälder eller annan vuxen med sig vilket innebär att det blir cirka 10 400 besökare under 2015. Ofta vill fler komma än vad som får plats och STOP-skylden hänger ofta på ytterdörren på grund av säkerhet- och trivselskäl.

Verksamheten erbjuder en pedagogisk gruppverksamhet där kunskap, stöd, glädje, stimulans och gemenskap genomsyrar atmosfären. Många nya kontakter mellan föräldrar etableras här. Öppna förskolan utgår från barnens behov och drivs av en förskollärare och en barnskötare med lång erfarenhet. Gemensam sångstund är en planerad aktivitet vid varje grupptillfälle. Pyssel erbjuds för de som önskar till exempel gipsavtryck, trummor och färgtryck på canvastavlor. Traditioner uppmärksammas också.

Matlagningskurs för föräldrar med de yngsta barnen har också erbjudits. Öppna förskolan anordnar kontinuerligt första hjälpen kurs på kvällstid för föräldrar. Två-tre gånger per termin erbjuds spädbarnsmassage under en period av fem veckor. Till den kursen krävs föranmälan. Under 2015 samarbetade öppna förskolan med BVC och tog emot besök av föräldragrupper. Det var mycket uppskattat. Resterande av dessa eftermiddagar har man haft en grupp som vänder sig till vårdnadshavare för barn 0-6 månader, vilket även den var oerhört populärt och uppskattat. Det har även anordnats sångsamlingar på engelska riktade till engelsktalande föräldrar 2 ggr under hösten -15.

Öppna förskolans pedagoger är en del av enhetens övriga verksamhet och medverkar på planeringsdagar, APT och föreläsningar tillsammans med övrig personal. Pedagogerna deltar även i nätverk med andra öppna förskolor för att utveckla verksamheten. Vi tar även emot studiebesök.

Ledning

Organisationen inom Engelbrekts enhet har förändrats under året. HT-15 anställdes ytterligare en biträdande förskolechef på en visstidsanställning.

Ledningen består av förskolechef, 2 biträdande förskolechefer samt en pedagogisk utvecklare. Ledningen styr och utvecklar enheten tillsammans i ett nära samarbete. Det yttersta ansvaret ligger dock på förskolechefen. Enheten har en styrgrupp för övergripande enhets- och utvecklingsfrågor. Gruppen består av ledning samt en platsansvarig från samtliga förskolor. Det pedagogiska utvecklingsarbetet inom enheten leds dessutom av varje avdelnings förskollärare.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Kvalitetsredovisningen upprättas utifrån:

Pedagogernas och avdelningarnas analyser och uppföljningar av tema- och projektarbeten, pedagogisk dokumentation, utvecklingssamtal, observationer och gemensamma reflektioner. Dessa i sin tur ligger till grund för det fortsatta arbetet och diskussioner.

Tertialrapport 1: Avdelningarna arbetade med T1:an på sina avdelningsplaneringar

Tertialrapport 2: Varje avdelning skrev, utifrån förskolans gemensamma dokument, en uppföljning av avdelningsarbetet utifrån åtaganden, förväntat resultat och arbetssätt i VP och avdelningens arbetsplan. Uppföljningsdokumentet lämnades in till ledning som underlag till enhetens T2:a.

Brukarundersökningen: Varje avdelning har analyserat sitt resultat. Samtliga avdelningar har sedan lyft sitt resultat på föräldramötet och lämnat utrymme för diskussion kring detta.

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling: Avdelningarna har gjort en kartläggning på avdelningen utifrån en gemensam checklista. Med arbetsmetoden "Vad gör vi med resultatet" tog varje förskola fram ett eller två mål som man skulle fokusera på under året. Under juni månad hade alla förskolor en uppföljning om hur arbetet mot dessa mål fortlöpte. I vårt likabehandlingsarbete ger vi också föräldrar möjlighet att anonymt besvara en enkät utifrån diskrimineringslagen, detta blir ett stöd i vårt kartlägningsarbete.

Kvalitetsindikatorn: Några avdelningar arbetade med kvalitetsindikatorerna i samband med tertialrapport 2. De har gått igenom resultaten för att se om något behöver uppdateras. Resterande avdelningar arbetade med kvalitetsindikatorn under november månad. Att avdelningarna arbetat lite olika beror på att det varit otydliga instruktioner kring arbetet.

I Förskoleråden har föräldrarepresentanterna fått möjlighet att framföra avdelningens föräldrars åsikter, frågor och feedback då det gäller lite mer övergripande frågor. De har även fått aktuell information från ledningen.

Medarbetarsamtal: Under hösten har förskolechef, biträdande förskolechef och pedagogisk ledare starta upp arbetet med medarbetarsamtalen, alla barnskötare kommer med största sannolikhet ha haft sina samtal innan nyår, alla förskollärare som önskar att ha sitt samtal innan nyår kommer att få ha det. Övriga samtal kommer att erbjudas i början av nästa år.

Medarbetarenkäten analyseras och diskuteras av ledningsgrupp. Fortsatt arbete med det resultatet får ta plats under början av nästa år tillsammans med medarbetarna.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Årets likabehandlingsplan kommer att revideras på planeringsdagen i december. Vi kommer då använda oss av en för enheten gemensam checklista och kartläggning som varje avdelning gör. Dessa tillsammans med de enkäter som alla föräldrar har haft möjlighet att fylla i bildar underlag för den reviderade likabehandlingsplanen.

NÄMNDMÅL:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras

ÅTAGANDE:

Med våra arbetsformer och förhållningsätt medverkar vi till att varje barn utvecklar förståelse för demokratiska värden

Förväntat resultat

Vårt dagliga arbete utgår från vår likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling och avdelningens kartläggning
Barnen är medvetna om att deras åsikter har betydelse
Vår verksamhet genomsyras av demokrati samt våra värdeord glädje, engagemang och omtanke
Flickor och pojkar, det vill säga alla barn, har samma möjligheter utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller
Barnen möts av ett interkulturellt förhållningssätt

Åtagandet är uppfyllt när:

När likabehandlingsplanen används aktivt i den dagliga verksamheten

Pojkar och flickors föräldrar ger likvärdiga resultat i brukarundersökningen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla barn ska bli delaktiga och ha förståelse för barnkonventionen.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 96 % av enhetens föräldrar upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning (ny).

99 % av enhetens föräldrar upplever att personalen på förskolan bemöter deras barn på ett respektfullt sätt (97 % 2014).

Skillnaderna mellan föräldrar till pojkars kontra flickors svar är små samt skiljer sig åt mellan förskolorna. Vi kan inte se ett tydligt samband på svaren mellan ett specifikt ämne/ fråga över förskolorna som går att koppla till barnets kön.

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att man arbetar utifrån de förväntade resultaten. Alla femårsgrupper har arbetat med barnkonventionen.

Bedömning och analys

På enheten har vi ett aktivt och medvetet förhållningssätt i arbetet med att hjälpa barn att förstå att deras åsikter, tankar och känslor är viktiga och skall respekteras. Detta visar sig bland annat genom återkommande teman kring ämnen som kränkningar och bemötande på bl.a. APT:n och planeringsdagar. All personal har läst utdrag ur litteratur, läroplan och sett en film i det aktuella ämnet. Exempel på diskussionsfrågor i dessa sammanhang är:

- Hur vet man att ett barn blir kränkt?
- Vilken är skillnaden att tala *till* ett barn och *med* ett barn?
- Har ni regler och rutiner som står över barnens behov av och rätt till delaktighet och inflytande? Våga vara kritiska!
- Forskning visar att det är svårt att få syn på sitt eget förhållningssätt, hur kan man arbeta för att lyckas med det?
- Hur kommer det sig att pedagoger tar större hänsyn till vad de traditionellt brukar göra eller vad kollegor anser än till det barnen anser önskvärt och meningsfullt? (Trots att det går emot vårt uppdrag och läroplan!)

Vi har också varje vecka diskussioner och reflektioner med alla avdelningsansvariga förskollärare som utgår från läroplanen samt aktuell litteratur. Exempelvis har vi flera möten i rad uppehållit oss vid förskolans fostransuppdrag (att fostra demokratiska medborgare) och vad det innebär. Till vår hjälp har vi utgått från såväl tankarna bakom läroplanen (Att erövra omvärlden), läroplanen och en uppsats i ämnet. Detta är dock ett ständigt pågående arbete som vi behöver hålla vid liv eftersom det handlar om så svåra frågor.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Barn har jämlika uppväxtvillkor

ÅTAGANDE:

Varje barn ges stöd efter sitt behov

Förväntat resultat

Varje barn blir medveten om och erfar känslan av att göra framsteg
Vi uppmärksammar barn i behov av särskilt stöd i ett tidigt stadium och har ett nära samarbete med barnets föräldrar
Inskolnings-/uppföljnings-/utvecklingssamtal utgår från enhetens gemensamma dokument
Förskolans likabehandlingsplan används aktivt i verksamheten
Riktlinjerna i foldern "Verksamhetsstöd - en gemensam plattform" från "Barn och ungdom" följs
Handlingsplaner för de barn som beviljats verksamhetsstöd följs upp systematiskt

Åtagandet är uppfyllt när:

Varje barn kan följa sin läroprocess i en pedagogisk dokumentation
Arbetet utgår från avdelningens kartläggning i enlighet med likabehandlingsplanen
Arbetet utgår från de eventuella handlingsplaner som finns för enskilda barn

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 90 % av enhetens föräldrar anser att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs (91% 2014).

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att alla avdelningarna arbetar utifrån de förväntade resultaten. Alla barn i enheten har en dokumentation som avser att visa en läroprocess. Vi vet dock att arbetet med att öka förståelsen kring det arbetssätt som ligger till grund för att en dokumentation ska bli pedagogisk behöver fördjupas.

Likabehandlingsplanen är ett dokument som finns med regelbundet under året när personalen planerar och utvärderar sin verksamhet. På planeringsdagen i december kommer tid läggas på att gå igenom kartläggning och checklista som blir grund för nästa års likabehandlingsplan. Nyanställd personal uppmanas att läsa och diskutera den med kollegor på avdelningen.

På enheten har vi goda rutiner på att uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd på ett tidigt stadium och reflekterar snabbt över hur vi ska arbeta för att varje barn skall ges stöd efter sitt eget behov. I samtal med personal på avdelningar som har

handlingsplaner för enskilda barn har det framkommit att dessa följs. Samarbetet med samordnare på Barn och ungdom fungerar väl vilket bidrar till att uppfylla åtagandet.

NÄMNDMÅL:

Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper

ÅTAGANDE:

Varje barn erbjuds aktiviteter där förståelse och intresse för matematik utvecklas

Förväntat resultat

Vi uppdaterar oss systematiskt vad nivåerna inom området matematik innebär i stadens kvalitetsindikator

Matematiska begrepp synliggörs och kopplas i största mån till tema/projekt

Vi diskuterar systematiskt arbetet med matematiken på våra avdelningsplaneringar

Vi erbjuder spontana och planerade aktiviteter med matematik i fokus i en miljö i ständig utveckling utifrån barnens intressen och erfarenheter

Vi fångar tillfällen att diskutera och utforska matematik i vardagen såväl ute som inne

Barn erbjuds tillfällen att i mindre grupper få diskutera och testa egna teorier

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi hör barnen använda matematiska begrepp i lek och utforskande sammanhang

Resultatet på "Barns matematiska utveckling" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator

Förskoleundersökningens resultat för index "Utveckling och lärande" uppgår till 86%

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 92 % av enhetens föräldrar upplever att barnen uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande (91 % 2014).

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att alla arbetar utifrån de förväntade resultaten.

Under "Barns matematiska utveckling" på kvalitetsindikatorn är snittet 3,8 på en 6-gradig skala. Variationen mellan avdelningarna ligger mellan 3-5. Vi når inte riktigt upp till målet som var ett snitt på 4. Analys av detta finns under rubriken "Bedömning och analys" längre ner.

Matematiken har en naturlig plats i enhetens verksamheter såväl i alla de vardagliga situationer som uppstår som i temaarbeten och planerade aktiviteter. Många avdelningar arbetar efter något färdigt koncept för att ytterligare säkerställa att barnen erbjuds aktiviteter där möjlighet att väcka intresse för matematiken

erbjuds. Exempel på sådana aktiviteter är Matte på burk och Knattematte. Andra inslag är mattesamlingar och pedagogisk ”appar” med matematik som tema.

ÅTAGANDE:

Varje barn erbjuds aktiviteter där språkutveckling och kommunikation utvecklas

Förväntat resultat

Vuxna är språkliga förebilder med ett rikt och nyanserat språk

Planerade aktiviteter både i stor och liten grupp kopplas i största mån till tema/projekt

För barn med annat modersmål än svenska görs en kartläggning tillsammans med föräldrar i syfte att stärka barnets språkliga och kulturella identitet

Arbetsätt och material är anpassat även till de barn som har behov av extra stöd i sin språkliga och kommunikativa utveckling

Språkbudens nya kunskaper ska komma alla barn tillgodo

Åtagandet är uppfyllt när:

Varje barn har utvecklat sin språkliga medvetenhet (nya ord och begrepp) och intresse för skriftspråk och läsande

Resultatet på "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator

Förskoleundersökningens resultat rörande barns språkutveckling uppgår till 86%

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Faktaböcker och böcker på andra språk finns tillgängligt på förskolan	2014-01-01	2015-12-31
Stimulera barns intresse för böcker och läsning genom läsombuden	2015-01-01	2015-12-31
Stimulera flerspråkighet med IKT	2014-01-01	2015-12-31

Resultat

Resultatet av brukarundersökningen 2015 visar att 93 % av enhetens föräldrar upplever att barnen uppmuntras i att utveckla sitt språk (93 % 2014).

Avdelningarnas tertiärrapporter visar att språk och kommunikation är ett ämne som lätt går att integrera i temaarbete, fånga i vardagen och i planerade aktiviteter.

Kvalitetsindikatorns resultat på "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" ligger på snittet 3,9 på en 6-gradig skala. Variationen mellan avdelningarna ligger på 3-5. Målet på 4 nås alltså inte riktigt upp. Analys av detta går att läsa under rubriken "Bedömning och analys" längre ner.

Enhetens läsombud har under höstterminen träffats två gånger för att lägga upp en strategi hur deras nyförvärvade kunskaper och erfarenheter skall förmedlas vidare till hela enheten. Satsningen på läsombud har varit mycket uppskattad. Det finns

också tillgång till olika språkinriktade ”appar” på avdelningarna. Genom olika språkliga aktiviteter såsom temaarbete, IKT och reflektionssamlingar har barnen fått möjlighet att sätta ord på såväl upplevelser och erfarenheter som känslor. Då pedagogerna förväntas vara närvarande, nyfikna och medforskande får barnen ord på begrepp och olika företeelser vilket breddar deras språkliga medvetenhet.

NÄMNDMÅL:

Varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor

ÅTAGANDE:

Varje barn erbjuds aktiviteter där förståelse och intresse för naturvetenskap och teknik utvecklas

Förväntat resultat

Barnen erbjuds kontinuerligt tillfällen att utforska naturen med växter, djur och olika naturfenomen.

Vi har experimenterat och studerat kring vardagsfenomen och teknik

Naturmaterial kompletterar materialet på förskolan.

Verksamheten erbjuder olika tekniker, material och redskap

Barn erbjuds tillfällen att i mindre grupper få diskutera och testa egna teorier/hypoteser

Avdelningens arbete kopplas i största mån till tema/projekt

Åtagandet är uppfyllt när:

Barnen spontant utforskar, frågar och samtalar kring naturvetenskap.

Barnen har egna tankar, funderingar och teorier om teknik i vardagen

Resultatet på indikatorområdet "Naturvetenskap och teknik" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator.

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 93 % av enhetens föräldrar upplever att barnen uppmuntras till att utveckla förståelse för naturvetenskapliga fenomen (94 % 2014).

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att alla arbetar utifrån de förväntade resultaten.

Kvalitetsindikatorns resultat på området "Naturvetenskap och teknik" visar ett snitt på 3,8 på en 6-gradig skala. Variationen mellan avdelningarna är 2-5. Målet på 4 nås inte upp och analys av detta finns att läsa under rubriken "Bedömning och analys" längre ner i dokumentet.

Alla enhetens barn får möjlighet att vistas i skogen regelbundet. Där förväntas pedagogerna vara lyhörda och nyfikna på barnens intressen och hjälpa dem formulera antaganden/ hypoteser om hur natur och teknik fungerar. Genom att ha denna typ av samtal med barn ökar man även deras möjligheter att fortsätta ett eget, spontant undersökande kring naturvetenskapliga frågor.

ÅTAGANDE:

Varje barn erbjuds en pedagogisk miljö som bidrar till barns förmåga, lust och vilja att lära och utvecklas

Förväntat resultat

Den pedagogiska miljön förändras utifrån barngruppens behov
I den pedagogiska miljön synliggörs pågående temaarbete
Alla barn har minst en pedagogisk dokumentation/termin där barnets läroprocesser och lärostrategier belyses
Material och miljö utmanar till utveckling och lärande
Det pedagogiska materialet och miljön synliggör vårt arbete utifrån förskolans likabehandlingsplan
Multimedia och informationsteknik (IKT) kopplas i största mån till tema/projekt
Material finns tillgängligt i barnens nivå

Åtagandet är uppfyllt när:

Den pedagogiska miljön stödjer avdelningens temaarbete
Observationer visar att barnen använder materialet på ett kreativt och utvecklande sätt
Observationer visar att barnen disponerar rum och material väl oavsett kön
Resultatet på "Pedagogisk miljö och material" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 94 % av enhetens föräldrar anser att den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling och lärande (92 % 2014).

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att alla avdelningar arbetar utifrån de förväntade resultaten.

Kvalitetsindikatorns resultat på området "Pedagogisk miljö och material" visar ett snitt på 3,8 på en 6-gradig skala. Variationen mellan avdelningarna ligger på 2-5. Målet på 4 nås inte upp. Analys av detta finns att läsa under rubriken "Bedömning och analys".

Under året har avdelningarna fått i uppgift att genomföra observationer av något i den pedagogiska miljön som behöver utvecklas/ förändras. Detta upplevde många som stimulerande i deras arbete med miljöerna. Överlag är personalen medveten om vikten av att utforma barnens omgivning till stimulerande och utvecklande miljöer. Därför är dessa föränderliga och anpassningsbara utifrån barnens intressen och erfarenheter.

ÅTAGANDE:**Vi främjar en god hälsa hos varje barn****Förväntat resultat**

Alla barn erbjuds en väl avvägd dagsrytm och stressfri miljö
Alla föräldrar informeras om förskolans policy vid sjukdom
Barn och personal är noggranna med handhygien
Alla vuxna är goda förebilder under måltider
Alla barn erbjuds frukt minst en gång om dagen
Minst 40 % av kosten är ekologisk
Varierad och näringsriktig mat lagas från grunden så långt det är möjligt
Fysisk aktivitet erbjuds både utomhus och inomhus

Åtagandet är uppfyllt när:

Alla barn är ute minst en gång om dagen
Alla barn erbjuds rytmik/rörelse minst en gång i veckan
Vi följer Östermalms kostpolicy för förskolor

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 82 % av enhetens föräldrar är nöjda med den information de får om maten (72 % 2014).

Undersökningen visar också att 92 % av enhetens föräldrar anser att den kost som serveras är varierad (93 % 2014).

I undersökningen ser vi även att 91 % av enhetens föräldrar är nöjda med de fysiska aktiviteter som erbjuds barnen (93 %).

Under året har enhetens inköp av ekologiska livsmedel ökat till ca 50 %.

Till största del tillreds maten från grunden i enhetens tre kök.

Ytterligare en förskola i enheten är nu KIWA – certifierad. Certifieringen innebär att köken ska öka tillgängligheten av KRAV-certifierade livsmedel och använda ingredienser med så få tillsatser som möjligt.

Enhetens interna köksgrupp har arbetat målmedvetet utifrån de nya kunskaper de fått genom stadens fortbildning ”Kemikaliesmart förskola”. Plastredskap i köken är bortrensade och i största möjligaste mån köps livsmedlen in i ”giftfria förpackningar”.

Barnen erbjuds dagligen fysiska aktiviteter både inomhus men mest utomhus.

Den årliga fortbildningen ”Första hjälpen för barn” är genomförd.

NÄMNDMÅL:**Verksamheterna är miljösmarta**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2015-12-31

ÅTAGANDE:**Förskolan vidtar i sitt arbete åtgärder som främjar barnens miljömedvetenhet****Förväntat resultat**

Alla barn inom enheten använder återvinningsmaterial i sitt skapande
Vi gör barnen medvetna om vikten av att stänga vattenkranen och släcka lampor
Alla barn är delaktiga i arbetet kring återvinning av papper, glas, plast och metall
Alla barn på de förskolor där matsortering sker är delaktiga i hanteringen och har efter mognad insikt i vad det innebär
Trasiga plastpennor tas tillvara via Pennbrigaden
Barnen plockar upp skräp efter sig och lär sig med stigande ålder att måna om djur, skog och mark

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi hör och ser att barnen i lek och samtal använder sin kunskap om vikten att värna om livsmiljön.

Resultat

Enheten fortsätter sitt aktiva arbete med att främja barns miljömedvetenhet.

Barnen använder återvinningsmaterial i sitt skapande, går regelbundet till återvinningscentraler, samlar pennor till Pennbrigaden, stänger av kranar och släcker lampor.

Den årliga skräpplockardagen är genomförd och några av förskolorna arbetade hela veckan med att plocka skräp och städa gården. Barnen inspirerade även föräldrarna till att plocka skräp.

I enheten finns en miljögrupp, som arbetar aktivt utifrån Naturskyddsföreningens checklista som giftbantar förskolan. Arbetet har resulterat i att barnens miljö är sanerad från ett flertal miljögifter. Pedagoger och kökspersonal görs delaktiga i t.ex. köksmöten och APT.

NÄMNDMÅL:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

ÅTAGANDE:

**Varje barn erbjuds rika möjligheter till ett varierande kulturutbud
FÖR, AV och MED barn**

Förväntat resultat

Alla barn inom enheten upplever olika utbud av professionella kulturupplevelser
Kulturaktiviteter/studiebesök kopplas i största mån till tema-/projektarbete
Alla barn inom enheten ges möjlighet till eget kulturskapande
Alla barn har tillsammans med vuxna fått möjlighet att delta i traditionella lekar/spel och traditioner

Åtagandet är uppfyllt då vi ser att:

Barnen använder sina erfarenheter från kulturupplevelser spontant i lek och skapande.

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 80 % av föräldrarna är nöjda med det kulturutbud vi erbjuder barnen (78 % 2014).

Utifrån resultatet arbetar enheten aktivt med att synliggöra vilket kulturutbud som erbjuds. Sagotanten och andra professionella aktörer har besökt flera av förskolorna. Barnen har besökt bibliotek, teaterföreställningar och museer.

Barn födda 11 och 12 har varit på en uppskattad föreställning som förvaltningen ordnade. Den hette Marmelad.

Alla fem förskolor har under november haft besök av Bravissimo, en musikalisk trestegsraket. Inför konserten tillverkade barnen egna instrument och föräldrar bjuds senare in till en familjekonsert. Mycket uppskattad av alla.

Barnens eget kulturskapande fortgår dagligen och erfarenheter och upplevelser kan ses i barnens lek.

Bedömning och analys

Vår bedömning är att vi fortsatt erbjuder en verksamhet av hög kvalitet. Det visar såväl resultatet på brukarundersökningen som avdelningarnas tertiärrapporter. Däremot är vi medvetna om att vi behöver fördjupa kvalitén i arbetet genom olika satsningar. Dessa förklaras närmare under rubriken "Utvecklingsområden på enhetsnivå".

När vi tittat på och analyserat avdelningarnas kvalitetsindikatorer kan vi se att vi inte riktigt når upp till målet, som var en 4, under samtliga områden. Snittet ligger på 3,8-3,9 med en variation på 2-5. Detta tror vi beror på en ökad medvetenhet och kunskap hos pedagogerna om vad de olika nivåerna verkligen innebär. I grunden ser vi det som positivt och som ett bra underlag för fortsatt verksamhetsutveckling och ökad måluppfyllelse. Den avdelning som ligger på nivå 2 skall skriva en handlingsplan på hur de ska uppnå nästa nivå tillsammans med enhetens pedagogiska utvecklare.

På enheten har valt att dela in nämndmålen i flera mindre åtaganden utifrån läroplanens riktlinjer och skollagen. Syftet har varit att underlätta för alla pedagoger när avdelningarnas arbetsplaner ska skrivas och i uppföljningsarbetet. De "Förväntade resultaten" och "Åtagandet är uppfyllt när" har styrt arbetssätten och följts upp bland annat genom avdelningarnas skriftliga tertiärrapporter. De "Förväntade resultaten" och "Åtagandet är uppfyllt när" styr arbetet i och med att det följs upp kontinuerligt tillsammans med likabehandlingsplanen och avdelningens egen kartläggning. Att ha en gemensam layout på avdelningarnas dokument leder till att det är lättare att fördjupa diskussioner på nätverksmöten, APT och planeringsdagar. Vi lyfter KF:s mål och nämndmålen på APT för att tydliggöra den organisation vi är en del av.

Vi strävar efter att vara tydliga vad det gäller mål, riktlinjer och vad som förväntas av var och en. Det är en ständigt pågående process där årshjul, gemensamma dokument, kalendarium (terminsvis), nätverk och APT är exempel på forum för utvecklingsarbetet. Det är också här vi lägger fokus för att skapa en likvärdig förskola.

Vi har med representanter i förvaltningens olika satsningar. Vi ser att det är av oerhörd stor vikt att syfte, mål och diskussioner med grupperna alltid tydliggörs för både deltagare och ledning.

Svårigheter att rekrytera förskollärare och erfarna barnskötare fortsätter och det är en tidskrävande process för samtliga berörda.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Invånarna har inflytande

ÅTAGANDE:

Med våra arbetsformer och förhållningsätt medverkar vi till att föräldrar och barn har inflytande

Förväntat resultat

Barnen är medvetna om att deras åsikter har betydelse

Vi erbjuder organiserade former för föräldrars inflytande

Vår verksamhet genomsyras av demokrati samt våra värdeord glädje, engagemang och omtanke

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 89 % av föräldrarna anser sig ha möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten (91 % 2014).

Enheten har varje termin förskoleråd med föräldrarepresentanter, förskollärare och ledning. På mötet är fokus såväl på att få information från oss som att kunna

uttrycka sina egna åsikter och frågor om verksamheten. Avdelningarna bjuder också in till föräldramöte samt utvecklingssamtal minst en gång om året.

Med tanke på ovanstående resultat/ arbete samt genom återkommande inslag för personalen i form av bland annat litteratur och film i ämnet demokrati anser vi att vi uppfyller åtagandet.

Bedömning och analys

För att kunna utnyttja sin rätt till delaktighet och inflytande krävs det kunskap och information om den verksamhet man vill ha inflytande i. Därför är personalens dagliga bemötande och den information de lämnar vidare den viktigaste faktorn. För oss innebär det att vi för samtal kring bemötande och hur vi tar till oss och bemöter såväl kritik som beröm. I enheten har vi också haft ett nätverk där vi behandlade ämnet professionell. Hur är vi professionella och personliga utan att vara privata? Då kom frågan om hur och vad vi pratar med vårdnadshavare om och hur vi bemöter dem upp. Avdelningarna skickar ut månadsbrev och sätter upp dokumentationer som föräldrarna kan prata kring med deras barn och på så sätt få större delaktighet i förskolans verksamhet.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

ÅTAGANDE:

Föräldrar informeras om förskolans mål och arbetssätt

Förväntat resultat

Pedagoger ansvarar för ett professionellt samtal/bemötande i den dagliga kontakten

Föräldrar får muntlig och skriftlig information under inskolningen

Föräldrar erbjuds uppföljningssamtal efter inskolning

Föräldrar erbjuds samtal inför byte av avdelning

Föräldrar erbjuds utvecklingssamtal minst en gång per år

Månadsbrevet har fokus på läroplanens mål och det pedagogiska arbetet

Barnets pärm finns alltid tillgänglig

Föräldramöte erbjuds en gång per år

Föräldrarepresentant och avdelningsansvarig medverkar i förskolerådet en gång per termin

Åtagandet är uppfyllt då:

Brukarundersökningens resultat visar minst 85% nöjda föräldrar

Resultat

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 96 % av enhetens föräldrar anser att de som helhet är nöjd med barnens förskola (96 % 2014).

Resultatet från brukarundersökningen 2015 visar att 96 % av enhetens föräldrar anser att de har fått information om förskolans mål och arbetssätt (95 % 2014).

Avdelningarnas interna tertialrapporter visar att alla arbetar utifrån de förväntade resultaten. Alla har inte erbjudit föräldrar samtal inför byte av avdelning inom förskolan. Däremot har de genomfört en informationsträff inför bytet till annan avdelning där personalen har presenterat sig och det har funnits tillfälle för samtal. Vid önskemål/ behov avsätts alltid tid för möte med enskilda föräldrar.

ÅTAGANDE:

Vi förbereder barnen och har goda former för övergången till förskoleklass

Förväntat resultat

Alla föräldrar har erbjudits avslutningssamtal inför skolstart
Särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd
Undervisningen i 5-årsgrupp utgår från enhetens gemensamma dokument
Samarbetet med skolan fungerar enligt gemensam handlingsplan

Resultat

Avdelningarnas interna tertialrapporter visar att samtliga äldre barns avdelningar arbetar med och är nöjda med arbetet i 5-årsgrupperna. I arbetet med grupperna förbereder personalen barnen på övergången till förskoleklassen på olika sätt utifrån enhetens gemensamma dokument. Personalen erbjuder föräldrar avslutningssamtal.

Alla avdelningar har varit på besök i skolan.

Bedömning och analys

Enhetens tertialrapport visar att det även i år är ett stort missnöje hos personalen vad det gäller samarbetet med grundskolan. I år fick barnen ingen inbjudan från vår samarbetsskola utan det krävdes åtskilliga samtal för att få tid. Väl där upplevdes studiebesöket positivt.

Detta samarbete behöver utvecklas.

Under höstens planeringsdag med avdelningsansvariga önskade några förskollärare uppdatera och revidera enhetens gemensamma dokument för arbetet i och syftet med 5-årsgrupperna. Resultatet blev ett tydligare fokus på barnkonventionen och samspel.

Tidigare utvecklingsinsatser

Pedagogisk dokumentation, temainriktat arbetssätt, IKT och likabehandlingsplanen är de områden som enheten valde att satsa på under 2015.

Vi återupptog nätverksmöten varje fredag för att fokusera på vidare utveckling inom områdena ovan. Fredagstiden då inget nätverk var inplanerat för avdelningen användes tiden till utvecklingsarbete på avdelningen. Även tid på APT fokuserade på detta.

Vi synliggjorde vårt arbete och oftare ställa oss frågan "varför gör vi som vi gör?"

Föräldramöten planerades i början av 2015 på flera av enhetens förskolor. Syftet var att förskola och hem tillsammans skulle utarbeta en gemensam sjukdomspolicy för avdelningen.

Kvalitetsindikatorn

Alla avdelningar har under november månad arbetat med eller uppdaterat kvalitetsindikatorn. Vi kan se att variationen mellan avdelningarna ligger på två områden mellan 2-5. Detta är för stort glapp. Den avdelningen som fyllt i en tvåa kommer att skriva en handlingsplan tillsammans med enhetens pedagogiska utvecklare.

Vi ser att vi behöver öka likvärdigheten mellan såväl förskolor som avdelningar inom alla områden på kvalitetsindikatorn. Detta kommer behandlas i 2016 års olika nätverk, då vi ser att det faller in under arbetet med att fördjupa oss i läroplanens intentioner.

Den genomgång förskoleledningen fick i hur arbetet med kvalitetsindikatorn ska digitaliseras 2016 upplevs mycket positivt.

Pedagogisk miljö och material

Variationen mellan avdelningarna inom området "Pedagogisk miljö och material" ligger på 2-5 med ett medel på 3,8.

Kunskapen om miljöns och tingens inverkan på barns lärande är ett ämne som vi återkommer till med jämna mellanrum. Flera i personalgruppen var på en föreläsning som handlade just om barns subjektskapande i relation till sin omgivning och ting som anordnades på Förskolesummiten. Den var mycket uppskattad. Tyvärr filmades den inte, vi hade önskat se den med samtliga medarbetare.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Under ämnet "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" ligger variationen på kvalitetsindikatorn mellan 3-5. Medel är 3,9.

Vi märker att personalens medvetenhet kring hur viktigt det är med många olika sätt att skapa och uttrycka sig på är hög. Att vi lär på olika sätt genom olika sinnen

är en självklarhet. Däremot behöver vi fortsätta föra diskussioner kring vad det får för praktiska innebörder i verksamheterna.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Kvalitetsindikatorn visar att avdelningarna ligger mellan 3-5 på "Barns språkliga och kommunikativa utveckling". Medel är 3,9.

Vi ser det som ett godkänt resultat som visar att personalen har kunskap om vikten att stimulera och utmana barnen i deras språkliga och kommunikativa utveckling.

Barns matematiska utveckling

Under "Barns matematiska utveckling" på årets kvalitetsindikator ligger avdelningarna mellan 3-5 med ett medel på 3,8.

Vi kan se och märka att personalen uppmärksammar matematik mer i verksamheterna. Både i de dagliga och spontana samtalen samt i olika typer av aktiviteter.

Naturvetenskap och teknik

Variationen på årets kvalitetsindikatorn mellan avdelningarna i ämnet "Naturvetenskap och teknik" är 2-5. Medel ligger på 3,8.

Vi behöver fortsätta arbetet med att utveckla kunskap om/ intresse för det tekniska området där personalen kan uttrycka viss osäkerhet. Då upplever vi att kunskapen om naturvetenskap är högre.

Enhetsgemensamma insatser

Vi har under året 2015 haft följande gemensamma insatser för medarbetare i enheten;

Ett flertal nätverk med inriktning på IKT och hur man kan använda I-paden både som ett dokumentationsverktyg och med pedagogiska "appar".

Läsombuden har fortsatt sin utbildning och haft två träffar för att planera det fortsatta arbetet inom enheten.

Vår pedagogiska utvecklare, har varit ute på avdelningarna och fungerat som inspiratör, handledare och utmanare i det temainriktade arbetet samt pedagogisk dokumentation.

Samtliga medarbetare blev inbjudna till en föreläsning om normkritik.

Flera förskollärare deltog på Förskolesummiten.

Våra kockar, miljöombud samt ledning har gått på kurs i klimatsmart förskola.

Enhetens brandskyddsombud har gått en brandskyddsutbildning.

Flera av pedagogerna har i november gått den årliga första hjälpen fortbildningen.

TAKK kurs har erbjudits flera i personalgruppen.

Under vårterminen 2015 arbetade ledningsgruppen fram ett fokusområde:

”En lärande kultur med uppdraget i fokus”. För att påbörja det arbetet har vi gjort följande insatser: valt att inleda varje veckomöte med avdelningsansvariga med 30 minuters pedagogiska diskussioner. För att ha en gemensam referensgrund att utgå ifrån har vi arbetat med läroplanen varvat med aktuell litteratur. På APT:n har vi startat med ett pedagogiskt tema, ofta kopplat till det vi diskuterat på veckomötena. Vi har också haft nätverk med förskollärare för att stärka dem i deras roll med fokus på uppdraget. En av enhetens biträdande förskolechefer har funnits tillgänglig för alla avdelningsansvariga som bollplank, reflektionspartner och stöd i svåra frågor som har med rollen som ledare på avdelningen att göra. Detta för att utveckla förskollärarnas profession. Från ledning har vi också uppmuntrat personalen att delge varandra kunskap och erfarenheter. Läroplanen har använts mer aktivt i alla samtal/ möten som rört vårt pedagogiska uppdrag.

Enhetens analys av kvaliteten

De verksamheter som bedrivs inom enheten har god kvalitet. Såväl resultaten på brukarundersökningen som avdelningarnas tertiärrapporter och kvalitetsindikatorer har goda resultat. Personalen har bra rutiner i det systematiska kvalitetsarbetet.

Däremot behöver vi fördjupa nivån i och utveckla personalens förmåga att reflektera över sin egen verksamhet och sitt görande, att bli en reflekterande praktiker, och koppla innehållet till styrdokumentet på ett tydligare sätt. Många i personalgruppen kan reflektera över och sätta ord på vad de gör, men förmågan att reflektera över förutsättningarna för sitt handlande eller reflektera över sitt eget tänkande saknar många. Det är när vi reflekterar tillsammans med andra vi kan lära oss nytt, och inte bara agera efter det vi är vana vid.

Glappet mellan formuleringsarenan (läroplan, skollag etc.) och realiseringsarenan (verksamheterna) behöver minska. Den röda tråden mellan förskolans uppdrag, vad det innebär för mig som pedagog och vad det får för effekt på barnens lärande behöver tydliggöras. Detta är ett arbete som redan påbörjats höstterminen 2015 (beskrivet under ”Enhetens gemensamma insatser”) och kommer fortsätta 2016 (beskrivs under ”Utvecklingsområden på enhetsnivå”).

Alla avdelningarna arbetar med ett tema men vi behöver fördjupa förståelsen i skillnaden mellan att arbeta med ett tema och temainriktat arbetssätt.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Under verksamhetsåret 2016 kommer vi fortsätta arbeta efter fokusområdet

”En lärande kultur med uppdraget i fokus”.

En lärande kultur kännetecknas av att medarbetare både *vill*, *kan* och *ges* möjlighet att dela med sig av sina kunskaper och kunnande till andra. Det handlar om att se

på misslyckanden som underlag, inte nederlag. Att arbeta i en lärande kultur stämmer väl överens med vårt uppdrag att lägga grunden till det livslånga lärandet.

Därför kommer vi fortsätta de satsningar vi påbörjade hösten 2015, med pedagogiska diskussioner på veckomötena och börja med pedagogiskt tema på APT:n. Vi vill utveckla den lärande kulturen ytterligare genom att bli bättre på att ta tillvara på och sprida alla de kunskaper och erfarenheter som finns inom enheten Ex: ABC, reflektionssamlingar med små barn, projektpärm och läsombud.

Många uttrycker fortfarande osäkerhet kring pedagogisk dokumentation. Vi har därför beslutat att ta ett steg tillbaka och fokusera på det arbetssätt som ligger bakom.

Som ett led i detta arbete kommer vi även fortsätta med att stärka förskollärarna i deras roll med uppdraget i fokus. Men 2016 kommer vi också påbörja en liknande resa med barnskötarna. Vad är specifikt för dem, hur ser deras roll ut och vad ”säger” styrdokumentet? Hur lyckas vi implementera läroplanens intentioner i våra verksamheter? Vad innebär det att vara professionell och var går gränsen mellan personlig och privat? Detta är exempel på teman vi kommer arbeta med i olika nätverk inom enheten.

Gemensamt i alla möten som bedrivs på enheten, på alla nivåer, behöver vi bli bättre på att utmana varandra i att gå från tyckande till tänkande (vetande). Vi behöver därför bl.a. läsa litteratur, mötas i olika forum och konstellationer och reflektera mer tillsammans. Detta sker på forum som APT:n, avdelningsplaneringar, nätverk och veckomöten.

Vi ser en tydlig röd tråd i ovan beskrivna utvecklingsinsatser och genom att göra dessa prioriteringar avser vi oss ta ett helhetsgrepp om vårt uppdrag och öka likvärdigheten mellan förskolorna inom enheten.

Enheten kommer under 2016 att fortsätta det påbörjade arbetet för en kemikaliesmart förskola. Redan på vårt APT i februari kommer alla att få tid för att göra ytterligare en kemikaliesanering av avdelningen.

Dessutom kommer vi under höstterminen 2016 ansluta oss till en pedagogisk plattform, Skolplattformen. Detta kommer innebära att mycket tid läggs på att förstå och lära sig bemästra detta verktyg.

Förslag till stadsdelsnämnden

Bilagor